

Nro. 50.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Junius 24-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é t s.

Schelmétről szomorú hírt vettünk. Május' 28-kán délben tűz támadván, 3 óra alatt 85 házat tett hamuvá. Ez egy vólt a' leg rettenetesebb égések között. A' rolla való bővebb tudósítást a' jövő árkusban fogjuk kiadni.

Török Birodalom.

Zemlinből Jun. 15-dikén. A' Szerviaiak e. h. 2-kán három csoportokra ószolván. Belgrád alatt, hatalmas próbát tettek leg előbb is a' Rácsváros ellen: hanem vissza verették. Úgy látszik, hogy a' Törökök jó készüléttel várták őket. Ez éppen déltájban esett. Délutánni 3 órakor ismét próbát tettek az elsők, ujj és sokkal nagyobb erővel: hat-

nem ekkor is vissza verették. Az ágyúzás mind két részről nagy, 's a' veszése hasonlóképpen teljes vólt valamint egygyiknek, úgy a' másiknak is. Ezeket a' próbatételeket *Csarapits* vezérelte, minthogy *Czeny György* Schabatz várának ostromoltatását kormányozza.

Frantzia Birodalom.

A' Junius 7-kén esett nevezetes audientziaadás' folytatása:

A' Török Követnek el'ávozása után a' Hollandiai Követtség jött elő. Az audientziás palotába b'érkezvén három mélység's magokmeghalytása által tisztelték a' Követtség' tagjai a' Császárt. Az ő Elölülőjök ilyen beszédet intézett a' Császár-hoz: —

„Annak a' népnek Képviselei, a' melly valami egy felől magát a' maga terhes idők béli bátorságos türedelme által esméretessé, úgy, merjük mondani, iteletének fontossága 's igereteinek bétöltésében való hűséges vóltá által is hiressé tette magát, bizták ezen tisztességes követtséget reánk, hogy a' Felséged thronusa eleibe jöjjünk. Ez a' nép rég-óltá szenved Európának és önnön magának zürzavarjai miatt. Azon változásoknak, a' mellyek néhány Státusokat felforgattak szemlelője, 's a' mind ezeket zendülésre juttatott rendeletlenségnek áldozatja lévén, eszébe vette, hogy az a' haszon és tekintet, a' mely által ma a' nagy Státusok vagy egygyesi tetnek vagy megoszlatódnak, ő eleibe ezt a' törvént szabja, hogy magát az Europai leg elsőb óitalom alá adja, sőt hogy azt is egy átallyában szükségessé teszi néki az ő gyengesége, hogy Státusa' alkotmányának intézeteit annak a' Hatalmas-ságnak intézeteihez alkalmaztassa, a' melynek oltal-

mazása ötet tsak egyedül mentheti-meg a' szolgaság' vagy a' felfordulás' veszedelmétől. Ezen Képvise-
lők megértséggel és forma szerént való módon meg-
fontolták a' jelenvaló környülállásokat, 's a' jöven-
dő béli hiteles rettentőségeket : 's szemlélvén az
egész Europa hosszas inségeit, által látták ezekben
mint tükörben valamint önnön szenvedéseik okát,
ugy szintén azon orvosi szereket is, a' mellyekhez
folyamodniok szükséges. —

„Réánk bizattatott, hogy terjeszszük Császári
Felséged' eleite Képviseelőinknek kívánságaikat :
kérvén Felségedet, hogy adja nekünk a' maga test-
vérét *Napoleon Lajos* Princzet, mint Respublikánk
leg főbb fejét, mint Hollandia Királyát, a' kinek mi, a'
mi törvényeinknek megőriztetését, 's politikai jus-
sainknak 's kedves hazánk boldogságának óltalmaz-
tatását, telyes és egész alázatossággal való bizo-
dalommal által adjuk. Az istenigondviselés' szent
akarátja, a' Cs. és K. F. lséged ditsőséges védel-
mezése, 's azon Királynak atyai hatalmas ország-
lása alatt, a' kit mi Felségedtől kérünk magunknak,
mérészeljük remélleni azt, hogy Hollándia a' leg
nagyobb Monárkhának hajlandósága felől bizonyos-
sá tétetödvén, 's a' Felséged véghetetlen és halha-
tatlan birodalmával az ő alkatását illető intézetek-
re nézve egygyesítettvén, régi ditsössége' napját
ismét feljöni szemlélni fogja, &c.“

A' Császár ekképpen felelt: — „

„Urak, Batavus nép' Képviseelői! Hazátokat
védelmezni mindenkor Koronám' első szükségének
lenni tartottam. Valamikor tsak a' ti belső dolgai-
tokba tekinteni kéntelenítetttem, mind annyiszor
a' ti bizontalan Országlástok' módjával öszszeköt-
tetve lévő illetlenségek tüntek leg előbb a' szemem-

be. Egy Nemzeti Gyűlés által igazgattatván, szűnetlenül kitetődve lettetek volna a' mesterkedéseknek 's a' szomszéd Hatalmasságoktól való bolygatgattatásnak. Ha választás szerént való Országlószerék alatt maradtatok volna, minden választásnak ideje uj alkalmatosságúl szolgálhatott volna Európának a' nyughatatlanságra 's uj jeladásúl a' tengeri hadakozásra. Ezekről a' veszedelmes környülállásoktól egyedül csak az örökös Országlás módja őrizhet-meg benneteket. Ezt én, ezen utolsó Konstitutiótoknak elintéztetésekor vissza hoztam közzitekbe: és a' ti ajánlásotok, a' melly szerént Hollandiának Koronáját *Lajos Princznek* adtátok, a' ti hazátok' javával 's az enyimmel is meg egygyező, és alkalmas arra, hogy Európát a' közönséges tsendességnek fenntartatása felől bátorságossá tegye. Frantzia ország olyan nemes szívű volt, hogy mind azokról az erántatok való jussairól le tudott mondani, a' mellyet néki a' hadakozás történetei edtanak vala: hanem én nem bízhattam azokat a' várakat a' mellyek Birodalmam' Északi határait fedezik, hűségtelen, sőt gyanus kezekre. Batavus nép' Képviselei, egygyetértek Hatalmas Rendjeiteknek kívánságokban. *Lajos Princzet* Hollandiai Királynak kiáltom (proklamálom). —

„Princz! országolj ezeken a' népeken; ezeknek attyok egyedül csak a' Frantziáknak segedelmek által nyerték a' magok függetlenségeket. Azólta, hogy Angliával össze szövetkeztek, meghodoltatott tartományá lettek; lételeknek visszanyerését még egyszer Frantzia országnak köszönhetik. Kötelezd-le oket magad eránt az által, hogy adj (hagyj) Királyokat nékik, a' kik az o szabadságo-

kat, törvényeiket és vallásokot védelmezzék. De, Frantzia lenni soha meg ne szünj. A' Connetabeli (Fő Marschalli) méltóságot birjad és birják maradékaid: ez a' méltóság elődbe szabja azt a' sinormértéket, a' mellyet követni rám nézve tartózol, és értésedre adja, hogy mely fontos dolognak tartsam én azoknak a' váraknak megőriztetéseke, a' mellyek által Státusaim? Eszaki határai fedeztetnek, és a' mellyeket gondviselésed alá bízok. Princz! Élezd szünet nélkül fegyveres seregeidben azt a' tüzet, a' mellyet én ő benne az ütközet' mezején szemléltem lenni. Eltesd ujjalattvalóidben a' Frantzia ország eránt való hajlandóságot és szeretetet. Légy irtózasok a' rosszaknak, és átt yok a' jóknak: ez az o igazi tulajdonságok a' nagy Királyoknak.“

Printz *Lajos* felállván, a' thronus' eleibe ment és így beszéllett: —

„Császár, egész kevélységemet abba helyhez tettem, hogy életemet a' Felséged' szolgálatjára szenteljem-fel. Abban tartottam állani szerentsémet, hogy közelről bámulhassam azokat a' tulajdonságokat, a' mellyek oly kedvessé teszik Felségedet azoknak, a' kik, mint én, ily sokszor lehettek bámulói nagy elmessége hatalmának, és munkájának. Engedjen még tehát Felséged, hogy tölle való eltávazásom szomoróságomra szolgál: mert tsakugyan a' Felségedéi maradnak életem és akaratom. Elmenek országolni Hollandiába, minthogy ez a' nép kívánnya, és Felséged parantsólja. —

„Császár, midön el ment Felséged, hogy az ellene össze esküdt Európát meg győzve, bennem méltoztatott helyhez tetni bizodalmat, az eránt, hogy Hollandiát a' fenyegetődző bé ütésektől meg oltal-

mazzam. Ennek alkalmatosságával jó módomban volt ezen népnek megkülönböztető tulajdonságaival meg esmérkedni. —

„Ugy van Császár, kevély leszek valójában, hogy ezen népen országolhatok: hanem, akármelly dicsőséges legyen is ez az előttem felnyitott pályafutás helye, csak a' Felséged állandó oltalmazása felől való bizonyossá tétetődésem, 's ujjalattvalóimnak szeretetek és házafiui buzgoságok gerjeszthetik fel bennem azt a' reménységet, hogy az illy sok hadakozások által okoztatott sebeket, 's az illy kevés esztendő alatt halomra gyült inségeket, meggyógyithassam, és megszüntethessem. —

„Császár! Minekutánna Felséged a' maga dicsőségére az utolsó petsétet az által felüti, hogy a' világnak békességet ad: azok a' várak, a' melyeket ekkor az én és gyermekeim gondviselésünk, 's azon Hollandus katonáknak gondviselések alá, bíz F.ged; a' kik Austerlitznél a' Felséged szemei előtt tsatáztak, bizonyosan jól meg fognak az én népeimmel egyetemben, az szeretet és háládatosság köteleik által Felségedhez és Frantzia országhoz tsatóltatván, őriztetni: „

(A' Konstitutió a' jövő árkusban fog következni.)

Párisból Jun. 8-ik napján. A' *Moniteur* ezeket írja: — „

„Az Orosz Birodalom és Austria között előfordult nehézségek, úgy mond, szerentsésen eligazítottak; *Cattarót* oda hagyták az Orosz seregek. *Oubril* úr, a' kit ő Orosz Császári Felsége Páris felé útnak indított olyan rendeléssel, hogy az Orosz hadi fogjok' dolgát elintézzé, hozta Bétsbe a' *Cattarónak* odahagyását illető parantsolatot. Gr. Ra-

zumowsky urhoz, 'a' hi haladék nélkül elküldötte azt Dalmátzia felé. Ezen szerentsés történéfnek következései szerént, mostanában már a' Frantzia seregek is haladék nélkül oda fogják hagyni Német országot. *Braunau* vára haladék nélkül által adattatik az Austriai seregeknek, és a' Posoni Kötes telyes tökéletességre fog vitettetni. Ha a' száraz Europa' állapotjának elintéztetése ezen tekintetben illendő sinormérték szerént fog véghez menni, ezt nem tulajdoníthatjuk Angliának hibául, mint-hogy ő el nem mulatott semmit meg próbálni, a' mit a' Száraz Europa' felzendítésére alkalmas eszköznek lenni gondolt. Valósággal, ki nem látja itt az Anglusok politikáját felfedeztetve lenni? A' szárazon lévő hatalmasságok között az egyenlenség' magvát hintezni, 's a' tengereken önkény szerént való törvényeket szabni, azért, hogy a' kereskedés béli egyedül való sáfárkodást magoknak megtarthassák: ebben áll a' nemzetek örökös ellenséginek megváltozhatatlan plánuma; &c."

A' Kardinális *Fesch* Német Birodalom béli Fő Kancellariusi és Választó Fejedelmi Koadjutorrá lett választatását ilyen megjegyzéssel hirdette - ki ugyan ezen *Moniteur*: — „

„Ez a' Választás leg nagyobb érzékenységet okozott a' Regensbürgi Diétán. Még azok is, a' kik előtt ennek a' választásnak igen váratlan dolognak kellett volna lenni, sőt a' kik felől azt lehetett volna gondólni, hogy ezt nagy kedvetlenséggel fogják hallani, nyilvánóságos módon kijelentették, hogy a' jelen való környülanások között, ennél semmit illendőbbnek lenni nem tartanak. Gróf *Sternberg* Kanonok úr, a' kinek ehhez leg nagyobb jussa lehetett volna, leg elsőbb volt a' ki kinyilatkoztat-

ta, hogy a' haza' javával melly megegygyezőnek lenni tartaná ezt a' határozást. A' mi a' Regensburgi lakosokat illeti, ezeket leg nagyobb vigadozásra indította az ő Fejedelmeknek ezen határozása. Nem folyt ezen tárgy felett semmi alkudozás. Az egész dolgot egyedül a' Választó Fejedelmi Kanzellarius intézte-el, és javasolta mint a' hazára nézve leg hasznosabb intézetet. "

Párisból, Május 10-kén. Császári Felsége szarvas vadászatot tartván ma a' St. Germaini erdőben, ennek alkalmatosságával vadászatra és felestökömözésre méltóztattá magához a' Török Követet.

A' *Beneventói* és *Ponte-Corvói* Hertzegségeknek ajándékba való adattatásokról ilyen jelentést küldött Napoleon Császár a' Szenátushoz ; —,

„Szenatorok! A' *Beneventói* és *Ponte-Corvói* Hertzegségek vetélkedésnek tárgyai valának a' Nápolyi és Római Udvarok között; mi úgy méltunk, hogy jó legyen ezen vetélkedésnek véget vetni, az által, hogy ezen Hertzegségek a' Frantzia Birodalom Feudális Hertzegségeivé formáltatódjanak. Mi méltunk ezen alkalmatossággal, arra a' végre, hogy ez által megjutalmaztathassuk azokat a' szolgálatokat, a' mellyeket erántunk; a' mi Nagy Kamarásunk és külső dolgokra ügyelő Ministerünk, *Talleyrand*, és a' mi Segorunk Birodalom' Marschalja *Bernadotte*, mutatnak. Nem gondójuk azonközben, hogy sem a' Nápolyi sem a' Római Udvaroknak leg kissebb rövidséget okoznánk ezen ittézetünk által, minthogy mind kettőjöknek kárvallását illendően kipótolni szándékozunk. Ezen intézet által mind a' két Kormányozó szék, a' nélkül hogy leg kissebb kárt szenvedne valamelyik, elenyészni, szemléli azt az egyenetlenséget, a' mely

külömb különb időszakaszokban meg zavarta közöttök az tsendességet, és a' mely még ma is nyughatatlanság tárgyául szolgál mind kettőjökre, nevezetesen pedig a' Nápolyi udvarra nézve, a' melynek határain belül fekszenek ezek a' Hertzegségek.

Az ezen Hertzegségek² elajándékoztatását illető Dekretom ilyen szavakból áll: —

„*Napoleon*, Isten kegyelméből és a' Konstituzio által Frantziak Császára és Olasz Király, minden jelen valóknak és következőknek boldogságot: —

„A mi Nagy Kamarásunkhoz és külső dolgokra ügyelő Ministerünkhöz *Talleyrandhoz* jó akaratunknak bizonyosságát akarván mutatni az ő Koronánkhoz bizonyított szolgálataiért, meghatároztuk, hogy a' Beneventói Hertzegséget néki ajándékozuk, mint azt ezennel valósággal néki is ajándékozuk, hogy ő azt, mint a' mi Koronánktól egyenesen függő Feudumot, tulajdonos és egész felsőségi jussal bírja, olyan reménységgel lévén eránta, hogy ő a' nevezett Hertzegséget természeti törvényes férjfiu maradékainak fogja az első szülöttség² jussa szerént által adni, fenntartván magunknak, hogy ha ő ilyen természeti törvényes örökösök nélkül találna meg halni, annak ajándékozassuk ismét ezen Hertzegséget, a' kit a' haza javára és Koronánk boldogságára nézve, leg méltobbnak fogunk itélni. A' mi nagy Kamarásunk és külső dolgokra ügyelő Ministerünk *Talleyrand*, mint *Beneventói Princz és Hertzeg*, a' mi kezünkbe fogja le tenni a' hitet az eránt, hogy mint jó és törvényes alattvaló úgy fog minket szolgálni. Költ a' mi St. Cloudi palotánkban Jan. 5-kén 1806-ban —

„*Napoleon*„

Eppen ilyen ki-fejezésekből áll a' Marschal *Bernadottnak* a' *Monte - Corvói* Hertzegségről adott Dekretom is.

Nagy Britannia.

Londonból Jun. 3-kán. A' Pruszsziával való ellenségeskedéseknek első lépése tegnap valósággal megtetődék. A' Pruszsus és Pappenburgi hadjoknak elfogattatásokat vagy semmivé való tétetődéseket illető szabadság levelek ki osztattatának. — Ezt a' jelentést mint fontos ujjságot úgy függesztették ma ki a' Loyd kávé házában, a' hol minden efféle ujj dolgokat leg hamarabb tudtára szoktak ily módon adni a' Londoni közönségnek.

A' Pruszsus Követ *Jakobi* úr is készül minden órán ide hazai városunkat.

A' híres *Dumourier*, a' ki ezen most végződött, vagy igazábban szollván az Északi Hatalmasságok között még ma is leg bizonytalanabb kimenetelű háborúnak tartatható ellenségeskedések alatt a' *Swéd* hadi szálláson tartózkodott, ezen napokban Londonba megérkezvén, azonnal megjelent Minister *Fox* nál.

A' Tengerről semmi nevezetes ütközetet illető hírek nem érkeztek mostanság. A' Bonaparte Jeromos osztálya után három Admiráljaink olátkodnak külömbkülömb csoportokkal, t. i. *Stirling*, *Strachan* és *Warren*.

A' Parlamentom Alsó Hazának Május' 30-kán tartott ülésében, ismét a' Hadi Minister *Windham* katonai plánuma fordúlt elő, némelyek jóvasolván, mások ellenzván annak bévétettetését. *Fox* ekképen beszéllett: — „

„Igen bámulok azon, hogy mi (Ministerek) mostanában nagy siettséggel vadoltatunk, minek-

utánna eddig későséggel és halogatódzósággal vádoltattunk volna. Azt is mondják némelyek, hogy az eddig fennállott plánum, fegyveres seregeinknek jó lában való fenntartatásokra elegendő lett volna, következésképpen nem lenne miért elállani az elsőtől; semmi szükségünk nem volna ezen újjításokra. —

„Azt kérdelem én itt: Nem kezdődött vala-e el egygy a' leg nevezetesebb hadakozások között Európában, 's nem folytattatott és végződött is el a' nélkül, hogy tsak egygyetlenegy Anglus katona, tsak egy tsapást vagy valamely fordítást tehetett volna. Azt bizonyítja-e ez, hogy eddig elegendő hadi intézeteink voltak? Ha az eddig valókkal meg akarjuk érni, a' száraz földön lakó Hatalmasságoknak minden szövetségekről le kell mondanunk. Azt felelik talám némelyek, hogy hadi hajóink minden tengereken győzedelmeskedve járkálnak széllyel; hanem tsak ezek által a' Frantzia ország' több Státusokhoz való befolyása' nevedésének, gátat nem tehetünk. Ezt is felelhetnek talám némelyek, hogy: pénzel segíthetjük őket. Hanem azt kérdelem én, hogy szollhat-e ekképpen egy igazi Anglus katona, beszélhet-e így egy igazi Britannus ember valaha? Ez-e az a' katonai tűz, a' melly a' Britannusokata' Wilhelm Király és Anna Királyné idejekben eleve-nítette, midőn a' Marlborough vezérlése alatt győzedelmeskedtek? Nem sok és nagy segedelemmel viseltettek é seregeink Prusziához a' hét esztendőig tartott hadakozásban? Valósággal fenn nem fogjuk a' száraz földhöz való befolyásunkat leg kisebb mértékben fenntartani, ha, tsak pénzes kamaráinkban ülvén, tsak az aranyokat számlálgatjuk a' külső nemzetbéli seregeknek fizettetéseik végett.

„Sokak úgy nézik az Europai Statusok között való fontbeli egyenlőséget, (azt az állapotot, hogy a' Statusok magok erejekben maradván, magokat ujjabb ujjabb nevekedés által ne erősithessék) mint valamely nevetséges theoriát; én pedig csak azt mondom, hogy országunkat azonnal nagy szerentsétlenségtől félttem, mihelyest a' száraz földhöz való befolyását el vesztette, vagy mihelyest arra jutott, hogy Europa körülállásaihoz nem lehet szava. Hogy a' fontbéli költsönös nehézséget fenn tarthassuk, Frantzia Országnak rendkívül való nagy ereje ellen kell dolgoznunk. Nemzetünknek természeti tüze, Királyi Hamiliánk tagjainak érzékenségeik, és önnön méltóságunk hívnak erre bennünket. A' mi tengeri erőnk valósággal egy oly erős bástya, a' mely előtt ellenségeinknek minden tengeri probatételeik vissza verettetnek. A' Brittaniai fegyveres nemzetnek természeti tüze és vitézsége, hasonloképpen bátorságba helyhezletti hazánkat az itthon való megtámadtatás ellen. Hát nem elég-séges ez? ezt kérünk némelyek. Erre én ekképpen felelek: Mind ezek szép és nagy dolgok; hanem én még is szeretném mind ezek mellett is, ha felesleg való fegyvereseink lehetnének, ezeknek a' száraz Európában hasznokat venni, hogy szövetségeseinket segíthetnők. Nem úgy tehetünk-é pedig szert ezen seregekre leg bizonyosabban, ha az o Státussokat tisztességessé teszszük. Majd el fogják így magokat arra a' tisztességesebb rangú emberek is szánni, nem csak a' gyülevészek. —

„En úgy itélek, hogy nekünk minden tehetségünkkel azon kell lennünk, hogy ezen hadakozásban tamaddólag dolgozhassunk. *) En kívánom a' békességet, hanem jó és bátorságos fel tételek alatt:

nem pedig az olyant a' mely által a' száraz Euro-
patol minden bé folyásunk elvágattatván, tsak egy
tsupa szigebéli hatalmassággá tétetődének. Olyan-
nak kell ennek a' békességnek lenni, hogy a' miatt
a' tisztességnek semmi sarkalatos pontjától el álla-
ni, és egy Europai Hatalmassággal való szövetsé-
günkről is lemondani kellessék jövőendőben. A' Mi-
nister *Windham* úr plánuma nékem igen tetszik. Az
atya, a' kinek fia katonává lesz, nem fogja ötöt el-
veszetnek lenni tartani, mint hogy remélheti, hogy
7. esztendő múlva úgy fogja azt meg látni, mint a'
kire már gondviselés van, &c."

Ez a' *Windham* plánuma felett való vetélkedés
így folyt egész éjjel. Reggeli hetedfél órakor ve-
tett néki véget a' voksolás, a' mellynek többsége
a' Ministereknek vólt kedvező; mellettek 254, elle-
nek pedig 125 voksok lévén. —

Leg több ellenkezésre adott az *Oppositzió'* ré-
szeseinek alkalmatosságot az a' pontja a' plánum-
nak, a' mely szerént tsak 7 esztendőre tartónk ma-
gát lekötelezni a' katoná. Ez ellen azt a' főbb ne-
hézséget hozták némelyek elő, hogy így megtörtén-
hetne, hogy némely Regimentekben, a' kik idegen
világokon fektüsznek, egyszersmind találván kitel-
ni a' katonák ideje, őrző sereg nélkül maradhat-
nának a' várak addíg, míg más Regimentek érkez-
hetnének oda, &c. Ezt a' nehézséget ez által a'
toldalék tzikkely által felytette-meg a' Minister,
hogy a' Királynak jussa legyen a' katoná idejét
háborúban 3 esztendővel, békességben pedig 6 he-
tekkel megtoldatni, ha szükségesnek lenni lá-
tándja.

*) A' Párisi *Moniteur* hosszszas megjegyzéssel fe-

lelt *Foxnak* ezen szavaira, a' melyre vissza fogunk térni.

A' revolutzió idejében vólt a' Frantzia Nemzeti Gyűlésnek egy *Miranda* nevű tagja (Generalis) a' kit az a' szerentsétlenség ért, hogy sok más tagokkal egyetemben számkivetésbe küldetett. E' most hosszas hányattatása után ismét olyan dologba avatta magát, a' melybe a' maga nyaka is könnyen belétörhet ugyan, hanem a' melynek, némely Anglusok reménsége szerént, idővel még kedvetlen következései lehetnek a' Spanyolokra nézve. Pénzbéli segedelmet kapván, össze szedett titkon az Amériikai Szövetséges Státusok földjén néhány száz fegyvereseket, fegyvert is gyűjtött néhány száz emberre valót össze, 's mind ezeket két hajóra szállítván az öbölből szép tsendesen, 's a' nélkül hogy valaki akadályt tett volna eleibe el evezett. Valóságos tzelezését eleinten nem lehetett tudni, mind addig, míg meg nem érkezett a' bizonyos hír felölle, hogy a' Spanyol Koloniák felé vetje útját, hogy a' Spanyolok ellen fel lázzasza őket. Ugyan ezen almatossággal lett közönségessé az a' hír is, hogy az Anglusok engedelméből *Trinidad* szigetét tette volna *Miranda* a' maga expeditzioja össze gyülekezése közép pontjává, a' honnét mintegy gazgatódni fogna az ő egész plánuma. *Miranda* maga is Amériikai fiú, következésképpen az oda való nép természeti erejít és gyengeségít jól esmérven, annyival többet remélhetnek tölle azok, a' kik dolgoznak általa, és annyival inkább tarthatnak ölle azok, a' kik ellen dolgozik.

M a g y a r O r s z á g.

Nagy Váradról Május 24 ikén. Nállunk a' *Tavas* igen gyönyörű, és kellemetes. Már egyné-

hány ízben igen hasznos essők valának, mellyek által a' mezei vetések, és mindenféle kerti vetemények igen szépen nevednek. Hogy a' Tavasz' elején vólt dér nagyon ártott volna a' szőlőknek, e' nem igaz. A' Gyümöltsfákban ugyan károkat tett imitt amott. Reménylyük mindazonáltal hogy az idén minden egyébbféle termés elegendőképpen lésszen. A' mai, és tegnapi hideg levegőnek az az oka, hogy palota (szomszéd helység) mellett az elmult Pénteken Jégesső volt. — A' mi Nemes Vármegyénkben egy bizonyos *Csárda* mellett a' minap 3 lovat el loptak a' tolvajok az Istállóból. Hogy a' még benn lévő lovak is elnelopattassanak, a' Gazda egy szolgájával az istállóba zárta magát. A' tolvajok tsakugyan megjelentek éjfél tájban, de, hogy bé nem mehettek, az egyik közzülök az ajton lévő lyukon bé dugba a' kezét, azon mesterkedvén, hogy az ajtót fel nyithassa. De a' kezét belől a' kilintshez kötözte a' Gazda. Ezt meg látván a' többi tolvajok, azt deliberálták egymás között, hogy a' törbe esett Kollegájoknak fejét vegyék. Dictum, factum. El is követték ezt a' gyilkosságot, a' fejét tarisznyájokba tették, és ellillantottak véle.

Nagy Váradról, Május 30 ikán. Mostanában semmi nevezetes ujsággal nem kedveskedhetünk a' két M. Hazának. És a' mi nállunk ritka ujság az másutt is, ugy tartom, tapasztalt dolog volt, tudni illik: a' hideg. Ugyan is e' folyó hónap 23 dikán szép essönk vala, és a' 25-kén estve felé hideg szél kezdvén fujni, de eitzakára meg szünnvén, 26-ik-ra dér lett, noha a' szőlőknek mellyek a' 21-dik Aprilisi valóságos fagy után kisarjadzottak, nem ártott, és a' kertekben is tsak azon oldalakon tett kárt,

a' mellyeken a' szél nem lengedezhetett. Egyébránt a' tavaszunk meg lehető, és közép szert tart, sem nem nagyon száraz, sem felettébb essős. Reményljük, hogy a' huzomossan tartó dragaság is Isten kegyelméből meg fog könnyebbítettni, melyből már is vettünk egy kevés enyhülést.

H í r a d á s.

Minekutánna *Torquato Tasso Jeru'salemét*, három kötetekben egészszen kibotsátottam: le fordítottam ugyan ezen szerző' másik remek munkáját is, t. i. az *Amintát*, melly már a' vizsgáltatás alól ki jövén, nem sokára közönségessé fog tétetni. — Annakutánna *Plutarchus' Vitae parallelae* nevű nagy munkájából, ki választottam, 's anyai nyelvünkre által tettem tizennégy rész szerént Görög, rész szerént Római híres emberek' életét, olly szándékkal lévén, hogy ha ez kedvet fog találni az érdeemes Közönség előtt, idővel több *Biographiait* is kibotsássam ezen derék Szerzőnek.

Addig pedig *Robertson Wilhelm* Amerikai Historiáját akarom le fordíttani, mellyenn már egy darab időtől fogva dolgozom is. Ezt azért jelentem előre, hogy mivel ez a' munka igen esméretes, és közönségessen betsültetik, meg lehet hogy annak fordíttását más, már régebben el kezdette, vagy el is végezte. Melly ha így vagyon egész tisztelettel kérem az illyen fordíttó Urat, hogy arról engemet más fél hónapok alatt, Budán, Velentzén által, Gárdonyban, tudósíttani ne sajnáljon, hogy így minden következheto kontrabontnak jó idején eleje vétethessen.

Tanárhoi János,
Gárdonyi Prédikátor.

P. D.